

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Wysokińska-Walczak

Protokolant: Tobiasz Deja

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15.12.2017 r.

wniosku Prokuratora z dnia 5 lipca 2017 r.

w przedmiocie **wyrażenia zgody na wykorzystanie dokumentów zawierających tajemnicę zawodową oraz zwolnienie radców prawnych i adwokata z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej**

na podstawie art. 180 § 2 k.p.k., art. 225 § 1 k.p.k., art. 226 k.p.k.

postanawia:

I. wniosek uwzględnić w części i wyrazić zgodę na wykorzystanie w postępowaniu przygotowawczym dokumentów: wykazu środków trwałych (...) sp. z o.o. – (...) (3 karty) oraz wykazu pełnomocnictw udzielonych przez spółkę (...) sp. z o.o. wraz z pełnomocnictwem z dn. 16 lutego 2015 r. dla M. S. (1) (pkt II 4 i 5 wniosku);

II. w pozostałym zakresie wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

(...) Wydział Zamiejscowy Prokuratury Krajowej we W. prowadzi postępowanie przygotowawcze przeciwko T. S. i innym, podejrzanym o czyny z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k., art. 299 § 1, 5 i 6 k.k. i inne.

W dniu 5 lipca 2017 r. wpłynął do tutejszego Sądu wniosek Prokuratora o wyrażenie zgody na wykorzystanie dokumentów zawierających tajemnicę zawodową oraz zwolnienie radców prawnych i adwokata z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

We wniosku Prokurator wnosił o:

I. wyrażenie zgody na wykorzystanie w postępowaniu (...):

1. dokumentów i danych zawartych na nośnikach informatycznych, wytworzonych w związku z działalnością (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ulicy (...), zabezpieczonych w siedzibie spółki, w toku przeszukania przeprowadzanego w dn. 10.04.2017 r., w postaci:

1) kopii binarnej plików służbowej skrzynki pocztowej r.pr. F. C. (1) z programu pocztowego O., znajdujących się na dysku twardym marki H. (...), sporządzonej w wyniku przeszukania w dn. 10.04.2017 r. pomieszczeń kancelarii (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

2) dokumentacji dot. spółki prawa (...) (...) LTD.

3) dokumentacji dot. spółki prawa (...) (...) LTD.

4) dokumentacji dot. spółki prawa (...) (...) LTD.

5) dokumentacji dot. spółki prawa (...) (...) sp. z o.o.;

II. dokumentów wytworzonych w związku z działalnością radcy prawnego A. S., zabezpieczonych podczas przeszukania w dn. 10.04.2017 r., przeprowadzonego w W., przy ul. (...) lok.(...), w postaci:

1) umowy o świadczenie usług doradztwa prawnego zawartej w dn. 01.09.2015 r. pomiędzy (...) E. a Kancelarią (...) sp.k.,

2) zestawienia czynności zrealizowanych przez ww. Kancelarię (...) na rzecz (...), (...) E. oraz (...) Sp. z o.o. w likwidacji (dotyczy okresu od 05.10.2016 r.-25.10.2016 r.,

3) umowy sprzedaży udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zawartą w dn. 11.10.2016 r. pomiędzy R. K., jako sprzedającym a A. S., jako kupującym (dotyczy udziałów w (...) E.),

4) wykazu środków trwałych (...) sp. z o.o. - (...) (3 karty),

5) wykazu pełnomocnictw udzielonych przez spółkę (...) Sp. z o.o. wraz z pełnomocnictwem z dn. 16.02.2015 r. dla M. S. (1);

III. danych zawartych na nośniku informatycznym zabezpieczonym w dn. 10.04.2017 r. w miejscu zamieszkania radcy prawnego A. S. w W., przy ul. (...) w postaci kopii binarnej dysku twardego z laptopa marki H. model (...) seria nr (...);

IV. zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy radcowskiej F. C. (1), A. S. i adw. N. C. w celu ich przesłuchania na okoliczności wskazania osób faktycznie podejmujących decyzję oraz będących rzeczywistymi beneficjentami działalności prowadzonej przez spółki (...) LTD., (...) LTD., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o.

Powyższy wniosek został przez Sąd Okręgowy w Warszawie, postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. (sygn. akt XII Kp 611/17) niemalże w całości uwzględniony. Sąd nie uwzględnił wniosku jedynie w zakresie dot. zwolnienia z tajemnicy adwokackiej N. C., wskazując na okoliczność wykonywania przezeń funkcji obrończych wobec podejrzanego T. S..

Powyższe postanowienie zaskarżyli r.pr. F. C. (1) i A. S.. Postanowienia w zakresie nieuwzględniającym wniosku, Prokurator nie zaskarżył. Sąd Apelacyjny w Warszawie, postanowieniem z dnia 19 września 2017 r., sygn. akt II AKz 605/17, uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek Prokuratora zasługiwał na uwzględnienie jedynie w części wskazanej w sentencji postanowienia.

Zważyć bowiem należy, że do tego, aby móc zwolnić z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego lub adwokata konieczne jest spełnienie dwu warunków: dowód z przesłuchania profesjonalnego pełnomocnika prawnego musi stanowić dowód niezbędny dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz, że danych okoliczności nie można ustalić na podstawie innego dowodu.

W niniejszej sprawie nie sposób mówić, aby została spełniona przesłanka niemożności ustalenia ważnych dla sprawy okoliczności na podstawie innych dowodów. Prokurator we wniosku z dnia 5 lipca 2017 r. wskazywał sam, że ustalenia niezbędnych dla sprawy okoliczności na temat roli i sposobu działania (...) sp. z o.o. oraz podmiotów (...), których dotyczą dokumenty wskazane w pkt I pkt 1 wniosku Prokuratora, wymagałyby przeprowadzenia czynności związanych z międzynarodową pomocą prawną, lecz że nie przyniosłyby one spodziewanych efektów. W ocenie Sądu nie sposób mówić o tym, że czynności te nie dałyby spodziewanych efektów, skoro organy ścigania nie podjęły nawet próby uzyskania takich informacji ze strony władz C. lub osób stale tam przebywających.

Wskazać należy, że uzyskanie dokumentów, o których mowa w pkt I 2-5 wniosku Prokuratora, nie powinno nastęrczać znaczących problemów. Dokumenty te powinny znajdować się we władaniu odpowiednich spółek (...), bowiem

stanowią one istotne z punktu widzenia działalności tych spółek dokumenty służące ich działalności. Po drugie, dokumenty wskazujące kto, w jaki sposób i na jakiej podstawie działał w ich imieniu winny znajdować się nie tylko w siedzibie spółki, lecz również powinny znajdować się w posiadaniu odpowiednich (...) organów publicznych (np.: sądów rejestrowych). Tym samym, w tym zakresie Prokurator winien w pierwszej kolejności zwrócić się do tych podmiotów w drodze międzynarodowej pomocy prawnej o uzyskanie takich dokumentów, a dopiero później podnosić okoliczność niemożności uzyskania informacji niezbędnych dla śledztwa. Tym bardziej, że dokumenty te zostały uzyskane w drodze przeszukania spółki (...) sp. z o.o., która prowadziła również obsługę prawną wymienionych w pkt 2-5 spółek (...).

Podobny argument należy odnieść do wskazania Prokuratora co do podniesionej przez Prokuratora okoliczności przesłuchania w ramach międzynarodowej pomocy prawnej osób, ujawnionych w rejestrach (...) reprezentantów poszczególnych spółek. Z tego też powodu nie sposób uwzględnić wniosku Prokuratora o zwolnienie r. pr. F. C. (1) i A. S. na temat okoliczności związanych z działalnością spółki (...) Ltd. i (...) Ltd., a w konsekwencji (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. (...) też Sąd nie widział podstaw do tego, aby uwzględnić wniosek Prokuratora wskazany w pkt IV wniosku z dnia 5 lipca 2017 r. Sąd nie pominął przy tym również informacji o tym, że r. pr. F. C. (2) jest również obrońcą podejrzanego M. B., co dodatkowo uniemożliwia – bez dokładnego wyszczególnienia przez Prokuratora okoliczności, na które miałyby zeznawać ww. pełnomocnik – ocenę zasadności wniosku.

Odnosząc się zaś do dokumentów, o których mowa w pkt II wniosku Prokuratora, należy zważyć, co następuje. Co do dwóch pierwszych dokumentów (pkt 1 i 2) Sąd nie miał wątpliwości, że stanowią dokumenty objęte tajemnicą zawodową. Podobnie Sąd uznał trzeci (pkt 3) z dokumentów, tj. umowę sprzedaży udziałów w spółce, bowiem w charakterze strony umowy występuje nie A. S. jako osoba fizyczna, lecz jako radca prawny A. S.. Zatem przy tak skonstruowanej umowie nie sposób uznać bezspornie, że dokument ten jest nie związany z działalnością radcy prawnego. Jednakże, Prokurator w uzasadnieniu swojego wniosku w żadnym wypadku nie uzasadnił niemożności uzyskania informacji wynikających z tych dokumentów z innych źródeł dowodowych, które nie wymagają naruszenia tajemnicy zawodowej szczególnie chronionej, przez co pozbawił Sąd możliwości oceny zasadności wniosku w tym zakresie.

Odnosząc się zaś do dwóch kolejnych dokumentów (pkt 4 i 5), tj. wykazu środków trwałych (...) sp. z o.o. – (...) (3 karty) oraz wykazu pełnomocnictw udzielonych przez spółkę (...) sp. z o.o. wraz z pełnomocnictwem z dn. 16 lutego 2015 r. dla M. S. (2) (pkt II 4 i 5 wniosku), Sąd uznał, że nie zachodzą podstawy do uznania, iż stanowią one dokumenty objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego. Co prawda w petitum wniosku, Prokurator wskazał, że dokumenty te zostały wytworzone w związku z działalnością zawodową A. S., co wespół z brakiem uzasadnienia konieczności naruszenia tajemnicy radcowskiej w tym zakresie, skutkowałoby koniecznością nieuwzględnienia wniosku. Jednakże Sąd wziął pod uwagę także treść uzasadnienia wniosku, z którego wynikało, że r. pr. A. S. przesłuchany w charakterze świadka, oświadczył, że dokumenty zabezpieczone w lokalu przy ul. (...) lok. (...) w W., są objęte tajemnicą zawodową. Analiza ich treści w ocenie Sądu wskazuje jednak, że tak nie jest.

Wskazać należy, że wykaz środków trwałych (...) sp. z o.o. – (...) (3 karty) nie zawiera żadnych informacji, które dawałaby choćby nikłą sugestię, że zostały wytworzone w ramach działalności A. S., ani aby zawierały informacje, objęte tajemnicą zawodową szczególnie chronioną. Podobnie należy uznać wykaz pełnomocnictw wraz z egzemplarzem umocowania dla T. S.. Dlatego też Sąd uznał, że zasadne jest zezwolenie na wykorzystanie tychże dokumentów w toku postępowania i włączenie ich do akt śledztwa. Nie zmienia tego stanowiska okoliczność, że dokumenty te zostały zabezpieczone w kancelarii (...), bowiem nie każdy dokument znajdujący się w siedzibie radcy prawnego czy adwokata musi z tego tylko faktu stanowić dokument wytworzony w związku z prowadzoną działalnością objętą tajemnicą zawodową.

Wreszcie, należy wskazać również dlaczego Sąd nie uwzględnił wniosku Prokuratora w zakresie wykorzystania kopii zawartości obu dysków twardych, o których mowa w pkt I. 1 oraz pkt III wniosku. Pomijając już okoliczność niewyjaśnienia przez Prokuratora powodów, dla których dane te są niezbędne dla akt postępowania oraz braku możliwości uzyskania tych informacji w inny, niewymagający naruszenia tajemnicy radcowskiej, sposób, Prokurator

nawet nie wskazał o jakie konkretnie pliki wnioskuje, co dodatkowo uniemożliwia uwzględnienie wniosku. Analiza bowiem plików na dysku twardym komputera A. S., wskazuje, że znajdują się tam zarówno dokumenty prywatne (zdjęcia i arkusze programu word) oraz służbowe, z których znaczna część (w folderze „pobrane” oraz „pulpit”) dotyczą spraw zawodowych innych klientów. Podobnie jest w przypadku dysku z korespondencją F. C. (2) – zachowana korespondencja dotyczy nie tylko współpracy ze spółkami i osobami, co do których prowadzone jest śledztwo, lecz również klientów niezwiązanych w żaden sposób ze sprawą. Tym samym, bez dokładnego określenia przez Prokuratora o jakie dokładnie pliki wnioskuje, nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku w zakresie całej zawartości obu dysków. Uwzględnienie wniosku Prokuratora w jego obecnym brzmieniu prowadziłoby bowiem do naruszenia nie tylko prawa do prywatności, lecz również do naruszenia szczególnie chronionej tajemnicy zawodowej w zakresie klientów niezwiązanych ze sprawą, która to tajemnica stanowi istotę wykonywania zawodu radcy prawnego lub adwokata.

Podsumowując powyższe rozważania i okoliczności, Sąd mógł uwzględnić wniosek Prokuratora jedynie w niewielkim zakresie wskazanym wyżej. Nie oznacza to jednak, że wniosek ten nie zasługuje na uwzględnienie w przyszłości. Dopiero podjęcie przez organy ścigania działań, o których mowa wyżej, oraz sprecyzowanie okoliczności dot. przesłuchania ww. świadków czy plików z zabezpieczonych dysków twardych, zwłaszcza radcy prawnego F. C. (2), pozwoli Sądowi na powtórny analizę wniosku i potencjalne stwierdzenie jego zasadności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.